Església Parroquial de Santa Eulàlia de Berga (BerSE)

Text **Carles Badal**

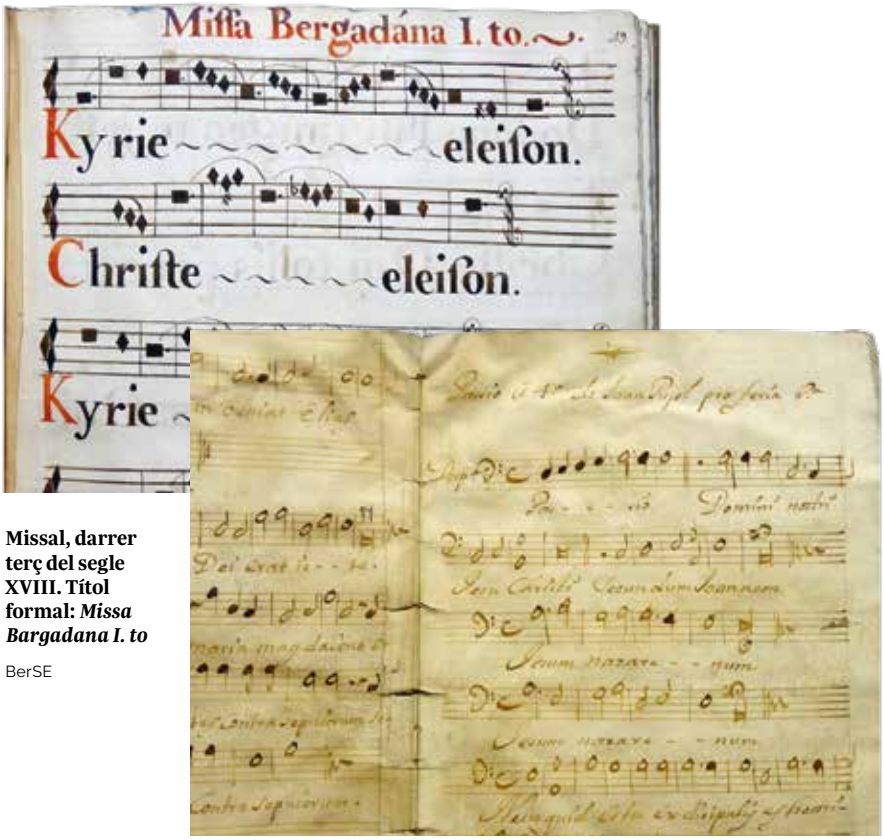

Missal, darrer terç del segle XVIII. Títol formal: *Missa Bargadana I. to*

BerSE

Passió a quatre veus, primer terç del segle XVIII. Títol formal: *Passio â 4o de Juan Pujol pro Feria 6a.*

BerSE

Tot i la manca de documentació sobre l'origen de la capella de Santa Eulàlia, és raonable suposar que va sorgir en paral·lel a les primeres capelles musicals catalanes, durant el segle XV o XVI. La primera informació documentada, però, data de principis del segle XVII, quan la capella ja estava consolidada. La primera crisi important arribaria a principis del segle XIX, afectada per les desamortitzacions i les guerres carlines, com moltes altres institucions. Tot i un breu període de recuperació durant la segona meitat del segle XIX, la capella va pràcticament desaparèixer amb l'inici de la Guerra Civil, una sort compartida amb la resta d'institucions musicals similars.

Un 60 % dels músics de la capella no eren de Berga, a diferència de la resta de preveres de la comunitat, que eren majoritàriament locals. Això demostra l'alta mobilitat geogràfica dels músics d'aquella època, amb berguedans que exercien fora i músics catalans que s'incorporaren a la comunitat de Santa Eulàlia.

L'arxiu musical conté un total de 650 registres, classificats en 4 col·leccions: 341 obres manuscrites d'autor, 102 obres anònimes, 7 llibres corals, 198 impresos d'autor i 2 impresos anònims. Tot i així, aquest fons és modest si es té en compte la llarga història de la capella, que supera els 350 anys. Els conflictes bèl·lics, incendis parroquials i la reutilització de manuscrits han fet que només en quedi una petita part del que devia ser un arxiu molt més ric.

Repertori divers

Dels manuscrits conservats, només un 20 % –una setantena– pertanyen als segles XVIII i XIX, dels quals 40 són obra del mestre Joan Reig, el més representat a l'arxiu. La resta, 30 manuscrits, pertanyen a altres autors d'aquests períodes, mentre que el 80 % del repertori conservat correspon a compositors del segle XX. Tot i ser limitat, el material conservat ofereix una idea de la música interpretada a la capella i dels seus músics. Com en altres centres eclesiàstics, el repertori utilitzat a les celebracions religioses era divers. Hi ha fragments d'antifonaris amb notació neumàtica en pergamí, que daten dels segles XII al XV, amb responsoris nadalencs i d'altres moments. Hi ha 7 llibres corals de cant pla, d'entre finals del XVII i el XIX, que inclouen graduals, antifonaris, himnaris i missals, així com l'ofici de difunts. Escrits amb notació quadrada negra sobre pentagrama vermell, aquests cantorals inclouen obres com les *Misses* berguedana, pastoril i de la victòria, i el *Credo* berguedà, entre d'altres.

El Fons BerSE va ser descrit i estudiat per Jesús Badia i Masgrau i Martí Badia i Gragés, i el 2021 es van publicar els resultats de la seva tasca en el volum 12 dels catàlegs impresos de la col·lecció "Inventaris dels Fons Musicals de Catalunya" (IFMuC).